POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI.

POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1·—DIN

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Ljubljana, Miklošičeva 22./II. Del. zbornica. — Pošt. predal: 375. — Tel. št. 35-29. — Pošt. ček. rač. št. 17.548. — NAROČNINA: Za nečlane 3 din mesečno. LIST IZHAJA VSAK PETEK

LETO V. LJUBLJANA, PETEK 31. JANUARJA 1941. ŠTEV. 5.

Pogoj socialnega dela

Kako zelo in upravičeno si želimo boljših časov. Seveda, ko izgovorimo besedo »boljši«, mislimo predvsem na gospodarske in socialne razmere. Želimo si torej boljših gospodarskih in družabnih razmer. Želimo, da bi nam ne bilo treba trpeti pomanjkanja, skrbeti za negotov »jutri«, želimo, da bi z nami postopali kakor z ljudmi, to je z bitji, ki imajo dušo, pa prosto voljo i. t. d. Naše želje so upravičene po božjih in po nravnih zakonih. Toda, če že čutimo vso gospodarsko in socialno bedo, pa žal ne čutimo tudi duhovne moralne bede, čeprav je ta pravzaprav vzrok vse današnje bede.

Ljudje so namreč v družabnem življenju, pa tudi v gospodarstvu oprostili vseh obveznosti do Boga in bližnjega, zato pa smo prišli tako daleč. Le nekoliko pomislimo, kaj vodi ljudi, kaj jih priganja k delu, pa bomo našli res veliko duhovno, versko in nravno zlo. Če pa najdemo to kot vzrok današnjega gospodarskega in socialnega zla, je k rešitvi samo ena pot, ki jo je označil naš pokojni voditelj dr. Anton Korošec, ko je dejal: »Brez moralne obnove v Bogu, ne bo rešitve iz gospodarskega in socialnega kaosa.« Isto je zapisal Pij XI v okrožnici Qu. a., ko je dejal: »Če globlje in natančneje premislimo, bomo jasno spoznali, da mora priti tako zaželjena socialna obnova, obnova krščanskega duha.«

Dejstvo je torej, da morajo vsi, ki jim je na tem, da spremene današnje družabne in gospodarske razmere, predvsem spremeniti današnje mišljenje in sicer spremeniti ga v krščanskem smislu. Kar ponovimo še enkrat: obnoviti je treba krščanskega duha, kajti duh, ki vodi danes ljudi v družabnem življenju, pa tudi v gospodarskem ni še zdaleč krščanski, marveč popolnoma krščanstvu tuj. Saj prevladuje mamonizem, liberalizem, materializem. Vse to pa je krščanstvu tuje, sovražno ter ustvarjeno, da sprošča človeške strasti. Ljudje, ki imajo tega duha, niso poklicani, niti zmožni delati za nov red.

Kaj torej? Današnja doba potrebuje prave katoliške vesti, katoliškega duha v vsem življenju, tako v političnem, gospodarskem, socialnem, narodnem in mednarodnem. Katoliška vest pa ni v poznanju katoliških načel, niti v pripadnosti katoliškim društvom ali organizacijam, marveč v ravnanju in življenju po katoliškem nauku. Pa to dosledno, povsod in vedno. Tudi se te vesti in duha ne dobi samo s študiranjem in predavanji, marveč z delom nad samim seboj. Vsakdo izmed nas mora postati v vsem svojem življenju dosleden katoličan, pa bo doprinesel svoj delež k obnovi človeštva.

Torej? Na delo, za to tako potrebno obnovo!

Rudolf Smersu:

Dvoje nerešenih vprašanj iz naše socialne zakonodaje

OBVEZNO RAZSODIŠČE

Po uredbi o določanju minimalnih mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, o poravnavanju in razsodišču je določeno, da se mora delavstvo v primeru spora z delodajalci obrniti na oblastvo in zahtevati poravnavo. Poravnalni poizkus se ponovi, ako je ostal prvič brez uspeha. Ako je ostal poravnalni poizkus tudi drugič brez uspeha, potem ostaneta samo še dva izhoda iz te zagate. In sicer: prvi izhod je ta, da obe sporni stranki pristaneta na razsodišče, ki potem ta spor končno veljavno reši, drugi izhod pa je — stavka.

Iz tega vidika pa je reševanje delovnih sporov v naši socialni zakonodaji nepopolno rešeno. Skoraj ni več države v Evropi, kjer bi bilo urejeno tako, da se delovni spori rešujejo s stavkami. Skoraj povsod so oblastva uvidela, da je potrebna državna intervencija v primerih spora in da se rešitev spora ne sme prepuščati samovolji delodajalca, niti se delavstvo ne sme tirati do tega, da se posluži najskrajnejšega in najbolj riskantnega sredstva za dosego svojih pravic, to je stavke.

Kakor drugod, tako bi se lahko tudi pri nas vprašanje reševanja delovnih sporov reševalo tako, da bi reševalo spore obvezno razsodišče. Po dveh brezuspešnih poravnalnih poizkusih bi se sporna zadeva morala izročiti obveznemu razsodišču, ki bi potem spor po svoji uvidevnosti končno veljavno rešilo. S tem bi odpadle stavke in izprtja, s tem bi se pravično regulirale delavske plače, preprečilo bi se samovoljno postopanje kapitala, preprečila pa bi se tudi demagogija s strani temnih levičarskih elementov, ki žele vsak spor tirati do skrajnosti.

V interesu države in zlasti miru v državi je, da kapital in delo vzajemno sodelujeta in da ni med njima neprestane borbe. To pa bi se dalo ustvariti samo na ta način, da pristopi država kot posredovalec, toda ne samo kot posredovalec, ampak tudi kot **razsodnik** pri reševanju delovnih sporov. S majhno korekturo dosedanje socialne zakonodaje, to je zgoraj citirane uredbe o določanju minimalnih mezd itd., bi se dalo to vprašanje primerno rešiti in bi se preprečile težke borbe. V to uredbo bi namreč moralo priti določilo, **da po dveh brezuspešnih poravnalnih poizkusih avtomatično preide spor pred obvezno razsodišče, ki spor končno in pravomočno reši.**

ZVIŠANJE RENT IN PODPOR

Člani OUZD, ki so se ponesrečili pri delu, dobe nezgodne rente in podpore, kakor jih predvideva zakon o zavarovanju delavcev. Nočemo načenjati vprašanja, ali so te rente primerne in zadostne v vsakem primeru. Do nedavnega smo smatrali, da so v svoji osnovi te rente kolikor toliko primerne.

Danes pa je položaj popolnoma drugačen. Radi draginje se je vrednost teh rent znižala skoraj za polovico. Če že prej te rente niso bile take, da bi mogle popolnoma zadovoljiti ponesrečenca, potem moramo danes reči, da so te rente sedaj kakor nekaka miloščina, ki svojega namena, to je dostojne preskrbe ponesrečenca nikakor ne morejo doseči.

Razume se, da je vprašanje višjih rent v ozki zvezi z vprašanjem prispevkov. Na drugi strani pa moramo tudi to vedeti, da ne more ubogi rentnik prevzeti na svoja pleča vse težave današnjih časov, katerih ni sam prav nič kriv. Eno je gotovo, **da nezgodne rente danes ne zadoščajo, da ne tvorijo zadostno preskrbo rentnikov in da je treba danes to vprašanje takoj rešiti.** O tem vprašanju ne more biti nikake daljše debate, ampak se mora takoj rešiti, tako kot interesi ponesrečencev to zahtevajo.

Drugo važno vprašanje je vprašanje kritja višjih izdatkov, ki bodo s tem nastali. V izrednih časih so potrebni tudi izredni ukrepi. Tisti, ki so poklicani, da ta vprašanja rešujejo, naj razmišljajo o teh izrednih ukrepih in prepričani smo, da bodo našli način, kako kriti razliko med prejšnjimi in sedanjim časom primernimi rentami.

Konec razrvanosti v delavskem stanu

V zadnji številki smo poročali o lepo uspelem tečaju Delavske zbornice v Kranju. Poročali smo tudi o enotnem gledanju delavskih funkcionarjev različnih organizacij na trenotno važna delavska vprašanja. Zadnja »Delavska pravica« pa je napadla poročila o tem tečaju, kakor je prinesel »Slovenec«. Pravi tudi da o enotnem pogledu med JSZ in ZZD ne more biti govora. Gospod **Zorman,** ki se je udeležil tečaja in v prostem razgovoru pokazal drugačne misli, kakor pa jih izpoveduje tako zelo odklonilno napram ZZD »Delavska pravica«, je dobil iz centrale JSZ pismen ukor. Očividno mu ni dovoljeno imeti nobenih svojih misli, zlasti pa ne sme misliti tako, kakor mislijo predstavniki našega pokreta. Ta ukor iz centrale JSZ je značilen, seveda pa prav nič ne izpremeni na dejstvu, da se je delavstvo naveličalo razprtij in da hoče strniti svoje sile v enoten delavski stan.

Ni zgolj slučaj, da g. Zorman v Kranju gleda nekoliko drugače, kakor njegova centrala v Ljubljani. Težnja po strnitvi se poočituje tudi v neštetih drugih prilikah. Tako so se sestanka ZZD v Libojah udeležili tudi številni člani bivše marksistične organizacije in je na njem govoril tudi njihov glavni obratni zaupnik. Na sestanku so sklenili po obrazložitvi pravil in programa naše organizacije, da hočejo podpreti našo borbo za čimpopolnejše uveljavljenje delavskega stanu. **Borbo proti veri mečejo med staro šaro in se vračajo preko naše organizacije v slovensko narodno celoto.**

Preteklo nedeljo je bil občni zbor podružnice ZZD v Ribnici. Tudi tu so delavci spoznali, da so jih ostali delavski pokreti samo v škodo razvajali. Obrnili so hrbet tem pokretom in prešli v naš tabor. Značilno je, da je na tem zboru govoril tudi tajnik tamkajšnje krajevne organizacije Narodne strokovne zveze ter se je čisto neprikrito izjavil za ZZD. Obljubil je celo, da bo celotno članstvo tamkajšnje podružnice NSZ pripeljal v naš tabor.

Centrala ZZD dobiva slična poročila tudi še iz drugih krajev. Nanjo se obračajo mnogi delavci iz prvih organizacijskih vrst nam nasprotnih pokretov. Ljudje so to, ki so svojim narodom ohranili v globinah svoje duše isto kulturno in versko stališče, pa jih je samo tok časa za neko dobo slučajno zanesel v druge smeri. Vse kaže, da je stara liberalna miselnost, ki je razdvajala med seboj stanove in jih razcepljala same v sebi, tudi med delavstvom že v popolnem zatonu. Delavstvo uvideva, da je treba združiti svoje moči za uveljavljenje stanu in zapušča vse tiste smeri, ki gredo pri svojem udejstvovanju zaradi lastnih koristi preko okvira interesov stanu. Naravno je, da se tako njegovo gledanje v splošnem krije s programom ZZD in da tako ta program pridobiva na svoji privlačnosti in privržencih. Prepričani smo, da tega dejstva nobeni ukori ne bodo več spravili s sveta. Konec prihaja razrvanosti v delavskem stanu.

Stavbinci so zborovali

V sredo dopoldne se je vršil v Ljubljani shod gradbenega delavstva. Stavbinci so napolnili dvorano Delavske zbornice in z zanimanjem sledili izvajanjem govornikov. Shod je vodil agilni predsednik stavbinske zveze ZZD tov. **Kralj France.**

Kot prvi govornik je tov. **Breznik Albin** v stvarnem in jedrnatem govoru obrazložil navzočim razloge draginje in način kako se morajo stavbinci boriti, da se še pred nastopom nove stavbne sezone uveljavijo mezde, ki bodo odgovarjale draginji. Za svoja izvajanja je žel buren aplavz, nakar je bil s svojimi klenimi besedami o borbi slovenskega delavskega stanu za svoje pravice deležen centralni tajnik ZZD tov. **Pirih Milko** velikega odobravanja s strani stavbincev. Tov. **Kralj France** je nastopil proti vsem krivicam, ki se dogajajo stavbincem glede na njihovo brezposelno skrbstvo ter je bilo k njegovemu zanimivemu in stvarnemu govoru mnogo pritrjevalnih medklicev, ki dokazujejo, da so njegova izvajanja bila na mestu. Končno je bila sprejeta še resolucija, ki jo objavimo radi pomanjkanja prostora šele v prihodnji številki.

Stavbinci so na tem shodu ponovno dokazali, da se zavedajo, da bodo le potom čvrste ZZD dosegli svoje pravice in da nočejo nasesti hujskačem in demagogom, zato pa se bodo še bolj čvrsto združevali v ZZD.

Občni zbor Kmečke zveze

Preteklo nedeljo je imela naša Kmečka zveza ob praznovanju petletnice svojega delovanja, svoj redni občzbor. Kmečka zveza je kot politična organizacija obstojala že tudi preje v sklopu SLS. Pred 5 leti pa je svoj program spremenila slično programu ZZD v stanovsko strokovni pokret. Kakor ZZD za delavstvo, tako dela Kmečka zveza za kmečki stan.

Občni zbor je otvoril njen načelnik in senator g. **Janez Brodar** ob prisotnosti odličnih zastopnikov našega javnega življenja. Občni zbor so s svojo udeležbo počastili gg. minister dr. **Kulovec,** škof dr. **Rožman** in ban g. dr. **Natlačen.**

Občni zbor je podal točen pregled dela Kmečke zveze in njenega prizadevanja za dvig kmečkega stanu. Zelo močno so poudarili ob tej priliki zahtevo Kmečke zveze po reorganizaciji našega šolstva pa tudi po posebni vzgojni organizaciji v okviru Kmečke zveze. Sklenili so, da mora prav vsaka

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Čas nas kliče

Glasilo slovenskih katoliških dijakov »Mi mladi borci« je v 19 številki letos prineslo članek pod naslovom »Čas nas kliče«. Ker članek vsebuje iste poglede, kakor vodijo Zvezo združenih delavcev pri njenem organizatoričnem delu med delavstvom in je znak pravilne usmerjenosti tega dijaštva, članek v celoti ponatiskujemo. Glasi se:

Letošnje šol. leto slovenski katoliški dijaki še bolj študiramo katoliški socialni nauk. Sodobna katoliška mladina posveča socialnemu študiju še vedno premalo pozornosti. Katoliški dijaki moramo poznati vse resnične potrebe malega človeka, zlasti delavca, da se bomo znali boriti za pravice, ki mu kot poštenemu sodelavcu človeške družbe gredo.

DESETLETNICA OKROŽNICE QUADRAGESIMO ANNO

15. maja 1941. poteče deset let, kar je izšla veličastna okrožnica Quadragesimo anno: obletnica, vredna proslave!

S socialnem študijem se pač najbolje pripravljamo, da bomo dostojno proslavili desetletnico svetovne zgodovinske okrožnice svetega očeta Pija XI. Quadragesimo anno, s tem pa obenem seveda petdesetletnico temeljne socialne okrožnice papeža Leona XIII.: Rerum novarum. Slovesni jubilej, ki bo 15. maja letos, ne sme iti neopažen mimo nas. Vsak zavedni slovenski katoliški dijak naj bi zato preštudiral okrožnico Quadragesimo anno, saj jo ima v tako odlični izdaji z Ušeničnikovim komentarjem v Naši poti.

USPEHI PRIHAJAJO

Uspehi papeških socialnih okrožnic niso kričeči, pač pa so se te okrožnice povsod utrdile in odločno pokazale, kakšna so načela pravice in ljubezni v socialnem življenju. Po okrožnici Rerum novarum so se pričeli katoličani prizadevat za pravice delavstva z vso požrtvovalnostjo svojih sil. Koliko smo prav slovenski katoličani z dr. J. E. Krekom na čelu napravili za socialno obnovo prav na pobudo in po smernicah okrožnic papeža Leona XIII.: Ne le, da so se ustanovile katoliške delavske organizacije in da so naše zadruge rešile slovenske vasi pred oderuhi, prisvojili smo si tudi zmagoviti nauk kot močno orožje proti tudi k nam prodirajočemu komunizmu. Prav tako kakor okrožnica Rerum novarum bo tudi okrožnica Quadragesimo anno imela velike uspehe. Vsi katoličani se danes zavedamo, da je treba ustanoviti korporacije in delavcem dati družinske plače, zavedamo se pa tudi, da vsa obnova socialnega reda ne bo pomagala, če ne bo nravne obnove, ki jo more izvesti samo Cerkev, in to pred vsem s Katoliško akcijo, kot to izrecno uči sv. oče Pij XI

KRŠČANSKE IDEJE NE NASTOPAJO HRUPNO

Seveda krščanske ideje ne delujejo hrupno kakor demagoške ideje sodobnih kričačev, papeževih besed ne spremlja vreščeče vpitje senzacij željni hljudi. Nauk Kristusove Cerkve seje počasi, a vztrajno načela socialne socialne pravice in ljubezni. Krščanstvo ne rešuje sodobnih krivic s silo, kakor ni odpravilo suženstva s krvavo revolucijo, ampak uči resnico — in prav to je tista mogočna sila, ki spreminja obličje sveta.

PRIPRAVIMO SE!

Živimo v dobi, ko se ruši stari družabni red in ko nova gibanja hočejo ustvariti nov socialni red, ne da bi se ozirala na krščanske resnice. V povojni dobi se bo na vsak način gradil nov red. In ta red ne bo temeljil na krščanstvu, če ga ne bo znala ustvariti katoliška mladina. Brez bojazni lahko zremo vnovo dobo, če bo dovolj ljudi, ki bodo imeli katoliške pojme o graditvi novega reda. Toda gorje katoličanom, če ne bodo poslušali besede sv. očeta, gorje vsemu človeštvu, če bo novi red nekrščanski, zakaj osnovne človekove pravice so v njem — to že lahko naprej vemo — ne bodo upoštevale!

Med „Stražarji“

Pred nekaj dnevi so naši visokošolci, organizirani v društvu »Straža v viharju« povabili na svoj redni tedenski sestanek zastopnika Zveze združenih delavcev. Poročal naj bi jim o razvoju slovenskih delavskih organizacij in o slovenskem delavskem stanu. Sestanek se je vršil v posebni zborovalni dvorani Ljudskega doma. Dvorana je bila polna katoliških visokošolcev. Zmanjkalo je sedežev tako, da so morali mnogi stati. Pravijo, da so sestanki tega akademskega društva vedno tako dobro obiskani in tudi vedno tako lepo izpeljani.

Na sporedu je bilo najprej nekaj recitacij in pregled članstva. Nato je sledil referat našega zastopnika, ki je orisal organizacijski razvoj slovenskega delavskega stanu in sedanje prilike v njem. Slovensko delavstvo so cepili in razdvajali v stanu samem in ga oddaljevali od narodne skupnosti razni strokovni pokreti. Iz liberalnega duha so zrastli, več ali manj so gradili na temeljih materijalizma in slepo drli za modernim lažidemokratizmom. Delavstva niso zajeli, niso ga prav razumeli. Hodili so svoja pota, delavski stan pa pa je hodil svoja. Iz duha, iz kakršnega so rasli in na temeljih, na kakršnih so gradili drugače biti ni moglo.

Vseeno pa so mislili in zatrjevali, da imajo delavstvo za seboj, čeprav so vedeli, da številčno med njim silno malo pomeni. Delavstvo samo je v veliki večini po svojem duhovnem gledanju in po svojem čustvovanju še vedno v narodni skupnosti. Odpoveduje se zato meglenemu internacionalizmu, ne mara za nedoslednji krščanski socializem, odklanja boljševiški materializem. Hoče sicer svojo pravico, toda ta je utemeljena tudi v njegovem svetovnem nazoru pa tudi v njegovih ustvarjajočih silah.

Slov. delavstvo je zato po svojem najglobljem čustvovanju še vedno katoliško, je narodno zavedno in se čim dalje bolj oklepa programa Zveze združenih delavcev, ki je zavrgla stara organizacijska gesla drugih organizacij ter šla v borbo za pravico stanu z geslom Bog, stan, narod.

Po končanem predavanju je bila živahna debata, ki je pa v celoti izpričevala, da »Stražarji« v celoti razumejo prizadevanje Zveze združenih delavcev in da so ga po svojih močeh tudi podpirali.

Večer med »Stražarji« je bil zares lep. Za konec povemo našim čitateljem še tale vzpodbudni zgled:

»Stražarji« so imeli rešiti neko važno zadevo. Najprej so odkrito sami sebi izprašali vest in priznali kar v tej zadevi na njihovi strani ni bilo prav, nato pa so povdarili svoje široko krščansko gledanje na sedanje prilike in pripravljenost na žrtve za pravilno usmeritev Slovencev v teh važnih odločilnih časih. Za velike čase je treba pozabiti nase in nositi žrtve. Za velike čase je treba širokih razgledov, ki gredo daleč preko raznih osebnih in organizacijskih interesov. Za take čase je treba resnične krščanske odpovedi samemu sebi in naslonitve na božjo Vsemogočnost in modrost. Treba je k Bogu gu moliti, da nas vodi in da prav usmeri naš korak. Po tej ugotovitvi je vsa velika družina »Stražarjev« sklenila, da prosi za razsvetljenje za pravo zadržanje ob reševanju njihove omenjene važne zadeve. V zboru so začeli in dokončali molitev žalostnega dela rožnega venca. Zgled je to tudi nam, slovenskim delavcem, da v velikih časih tudi mi iščemo pri Bogu pravega razsvetljenja za naše nič manj važne in nič manj težke naloge.

Revija kat. akcije krščanskim socialistom

Revija katoliške akcije, prva številka za leto 1941; je izšla. Ta revija hoče biti in tudi je sodobna. Zato ne more iti mimo neštetih važnih vprašanj, ki se tičejo pravične ureditve družbe. Vedno prinaša članke važne socialne vsebine in je zato vsem tistim našim organizatorjem, ki se za moderna delavsko organizacijsko in družbena vprašanja zanimajo, zelo priporočamo. Zadnja številka prinaša iz teh snovi sledeče članke:

Krščanski socializem — Ivan Ahčin
Korporativna uredba družbe — Franc Gabrovšek
Med mladimi delavci — Franc Mihelčič
Organizacija komunizma — Vojko Seljak
Delo v Rusiji

V temeljitem sestavku » Krščanski socializem« podaja dr. Ahčin zgodovino razvoja tega pokreta. Povsod drugod je že zamrl, samo v Sloveniji se še vzdržava v majhni pomembnosti v Jugoslovanski strokovni zvezi in v »Delavski pravici.« Članek zadostno prikazuje neutemeljenost krščansko—socialističnega gibanja in trdi, da bi krščanski socialisti lahko brez škode za delavske koristi končno že opustili v naši narodni skupnosti svoje posebno stališče. Če je bilo v preteklosti to ugibanje na videz upravičeno, danes tudi tega videza upravičenosti za njegov obstoj ni več. Dr. Ahčin konča članek s sledečo mislijo:

»Vabilo Pijeve socialne okrožnice ljubljenim otrokom, naj se vrnejo v očetovo hišo, ki je naslovljena v prvi vrsti na socialiste, bi moglo veljati tudi krščanskim socialistom v tem smislu, naj brez pridržka svoje gibanje združijo z ostalo katoliško skupnostjo. Naj bodo prepričani da bodo tu našli še največ razumevanja in opore pri svoji borbi za socialno pravičnost in boljši družabni red na svetu.«

Temu vabilu mi nimamo kaj dodati. Mislimo, da koristi delavstva zahtevajo, da se prizadeti odzovejo. Morebitno eksistenčno vprašanje tega ali onega človeka v pokretu JSZ bi se dalo z lahka rešiti in nikakor osebne koristi nekaterih za odklonitev povabila zakulisnih igralcev na škodo delavstva ne bi smele biti odločilne. Mi samo želimo, da bi to zdravo stališče med slovenskim delavstvom do končno popolnoma zmagalo in se uveljavilo.

Kino v službi boljševizma

Naša ljubljanska kino podjetja prav pridno skrbijo zato, da imajo gledalci čim večkrat priliko navduševati se za boljševizem. Med take filme spadata n. pr. »Volga, Volga« in »Peter in Katarina.« Prikazuje življenje tako, kakor da sedaj ni treba nobenih ozirov več in da je v nebrzdani svobodi vsa sreča doma. Razume se, da na filmskem platnu ne vidite drugega kakor veselje in uživanje, zabavne šlagerje in pomehkuženo ljubimkanje. Na platno se seveda da vse lepo prikrojiti, zadaj kulisami režiserjev pa je nagromadene revščine in trpljenja. Vsi vemo, da je življenje trdo in neizprosno ter bo na vse čase ostalo tako, da si bomo pošten kruh služili samo v potu svojega obraza. Filmi za boljševiziranje množic pa zakrivajo vse to ter lažejo in varajo.

Kdor platnu verjame in ni zmožen pogledati tudi za kulise je v nevarnosti, da mu filmsko čaranje življenja vzame zdravo razsodnost. Zato je v interesu pravilnega ustvarjanja javnega mnenja in zdravega pogleda na življenje, da se tako ravnanje prepreči. Nekateri naši listi so to že opetovano povdarjali Zlasti sta tu s pravilno kritiko nastopila dijaški glasili »Straža v viharju« in »Mi mladi borci«. Opozorila seveda niso dosti zalegla.

Naši študentje so se zato zoper neumestno in lažnivo propagando v filmih hvale vredno postavili na svoje lastne noge. Rekli so: pomagaj si sam in pomaga ti Bog. Organizirali so se in že parkrat dosegli, da so morali podjetniki sredi predstave prenehati z goljufivo filmsko propagando v prid boljševizma. Seveda so bili komunistični tovariši z univerze takoj z vso energijo na delu, agitirali za »nenadkriljive velefilme«, napadali naše študente in se jih tudi dejansko lotili. Označevali so nastop katoliških študentov za barbarstvo, svoje divjaštvo pa za moderno svobodoljubje. Škoda je le, da publika ne spregleda v celoti in da je sploh potrebno, da jim morajo šele akademiki odpirati oči. Nekaterim modernim gospodičnam, ki itak spadajo po svoji moralni vrednosti v boljševiški raj, pa seveda ne moremo zameriti, če so hudo jezne na katoliške akademike, ko jih motijo v njihovi nevednosti in neumnosti.

Smatramo, da je akcija katoliških akademikov za čiščenje razmer v naših filmskih podjetjih potrebna in koristna in bo treba misliti na to, da kako to akcijo podpreti. Komunizem je treba preganjati ne samo v delavskem pokretu ampak tudi drugod.

Sestanki in zborovanja

NEDELJA, 2. FEBRUARJA

TRBOVLJE: Občni zbor ob 16. uri v Društvenem domu.
MISLINJA: občni zbor po 1. sv. maši.
SLOV. JAVORNIK: občni zbor ob 9. uri.
STRAŽIŠČE: občni zbor ob 9. uri.
CELJE: sestanek ob 10. uri.
VUHRED: občni zbor ob ½9 uri.
SV. LOVRENC: občni zbor.
KOMENDA: občni zbor.
NOVO MESTO: sestanek.
TRŽIČ: sestanek čevlj. pomočnikov ob 19. uri v kavarni Javornik.
BREZNICA: občni zbor.
BRUSNICE: sestanek ob 14. uri.
ZGORNJA ŠIŠKA: sestanek ob 9. uri.

NEDELJA, 9. FEBRUARJA:

PREDOSLJE: občni zbor ob 15. uri.
MARIBOR-GRADBENI: občni zbor.
ŠT. VID PRI STIČNI: sestanek ob 7. uri.
PRESKA: občni zbor ob 8. uri.
BOH. BISTRICA: sestanek.
BOH. BELA: sestanek.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

skupina Kmečke zveze v tekočem letu ustanoviti mladinsko vzgojno kmečko organizacijo: Mladinsko kmečko zvezo.

Zveza šteje cca. 80.000 članov, ki so včlanjeni v malo manj kakor 400 strokovnih društvih.

Na občnem zboru, ki je izvolil po večinoma staro načelstvo z g. senatorjem **Janezom Brodarjem** na čelu je spregovoril tudi naš novi politični voditelj **dr. Franc Kulovec** in poudarjal, kako važno in odlično delo vrši stanovska Kmečka zveza, temeljna organizacija najmočnejšega stanu v slovenskem narodu.

Domače novice

Danes teden smo poročali, da je ustanovljeno ministrstvo za prehrano, ki bo vodilo prehrano vse države. Nato je bil za prehranjevalnega ministra imenovan dr. Milan Protič, bivši glavni ravnatelj Narodne banke. Novi minister, ki je sin rajnega srbskega politika Stojana Protiča, je še mlad mož ter pristaš radikalne stranke.

Ta teden je bivše glavno glasilo radikalne stranke »Samouprave«, ki je zdaj glavno glasilo JRZ v Belgradu, obhajala 60 letnico svojega izhajanja. Že ime lista pove, da je bil prvotni program radikalne stranke samouprava ljudstva ter na tem zgrajena demokracija. Dne 21. t. m. je bila slavnostna večerja, ki so bili k njej povabljeni tudi slovenski možje v Belgradu: dr. F. Kulovec, minister, dr. M. Krek, glavni urednik »Slovenca« dr. Ahčin. V cerkvi je bila slovesna zadušnica za vse rajne urednike in prijatelje tega lista.

Dne 23. t. m. je vlada izdala uredbo, po kateri se v Ljubljani ustanovi samostojna obrtna zbornica. Dosedanja zbornica za trgovino, obrt in industrijo pa se bo poslej imenovala trgovsko-industrijska zbornica. S tem se je izpolnila vroča želja obtrnikov po samostojni zbornici.

Kakor so hrvatski listi poročali, je bilo konce novembra končano šolsko leto v argentinskih šolah. Pri tej priliki so slovenske organizacije skupaj s hrvatskimi in srbskimi priredile končne izpite na slovenskih in srbsko-hrvatskih šolskih tečajih. Tamkajšnji Jugoslovani so namreč za slovenske in srbske ter hrvatske otroke, ki hodijo v argentinske državne šole, priredili še posebne tečaje, kjer se uče svojega materinega jezika, spoznavajo domovino svojih staršev. Takih otrok je več sto. Nekaj tečajev vodijo slovenske šolske sestre, nekaj pa dve učiteljski moči, pa sta premalo za vse ogromno delo po vsej Argentini. Za otroke naših izseljencev se bomo morali mnogo bolj zanimati.

Naša borba - naša rast

Velenje

Naša podružnica je imela v nedeljo, dne 26. januarja svoj redni letni občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Rudarji so napolnili vso dvorano rudarskega doma in z zanimanjem poslušali poročila posameznih funkcionarjev kakor tudi zastopnika centrale.

Vsa poročila so bila sprejeta enodušno in občnemu zboru predložena le ena lista za nov odbor. Tudi ta je bila enoglasno sprejeta in staremu odboru izrečena pohvalna razrešnica.

Zastopnik centrale tov. **Breznik Albin** je navzočim rudarjem v jedrnatem in temperamentnem govoru obrazložil težo dela centrale za dobrobit slovenskega delavstva v sedanjih hudih časih, ko je marsikateri nezadovoljen, tuda ne išče vzrokov tam, kjer bi moral, da bi se temu dosledno mogel boriti za zaščito svojih interesov in interesov svojega stanu. Dokazal jim je potrebo trdne povezanosti stanu in da stan ne sme rušiti mostov, ki ga vežejo z drugimi stanovi. Vojna vihra ruši mostove — dejanske in idejne ter razširja prepade, mi pa smo za socialni mir v pravičnih razmerah, zato moramo že obstoječe mostove do drugih stanov še ojačiti in ne razdirati kakor to želi marksizem — komunizem. Stare organizacije umirajo s starimi metodami, ki so se izkazale kot neuspešne, ZZD pa gradi z novimi metodami, ki izvirajo iz trdnih temeljev enoten delavski stan, ki bo v stanju v pozitivnem sodelovanju z ostalimi organiziranimi stanovi priboriti sebi in narodu to, kar mu gre.

Navzoči so sprejeli govor tov. Breznika z burnim aplavzom in sklenili iti na delo in ne mirovati, dokler ne bo vsa Saleška dolina kompaktno organizirana v ZZD.

Na koncu je spregovoril še nas neumorni tovariš **Zajc Vekoslav** v imenu velenjskega okrožja ZZD. Povedal je marsikaj zanimivega, zlasti o svojem delovanju v prehranjevalnem odboru, kjer je treba mnogo požrtvovalnosti in truda, da zavarujemo spričo lanske slabe letine našemu delavstvu potrebno hrano in priborimo zlasti rudarjem pri njihovem težkem delu odgovarjajočo količino hrane, kar pa se seveda ne da doseči s kritiziranjem in brezplodnim ali zlobnim zabavljanjem, temveč le s pozitivnim delom, kakor to stori naša ZZD in njeni funkcionarji, kjerkoli imajo priliko zastopati delavske interese. Rudarji so tudi njegova izvajanja sprejeli z velikim odobravanjem ter se nato razšli z zavestjo, da korakajo v pravilno smer in da bodo zato tudi vse žrtve in prizadevanja kronana z uspehom.

Ljubljana — gradbeni

V soboto, dne 25. t. m. je priredila gradbena zveza ZZD v svojih prostorih celodnevni socijalni tečaj s pestrimi predavanji. Govorili so tov. **Bitežnik, Breznik, Kralj, Jan** in **Tomc**. Predavanja so bila zelo aktualna ter so obravnavala razne politične in socijalne momente. Tečajniki so se udeležili skupnega obeda in večerje. Potrebno bi bilo, da bi slične tečaje priredile vse podružnice, ter bi na ta način usposobile svoje funkcionarje za uspešno delo.

Nekateri člani naše podružnice so se v teh par letih tako usposobili, da lahko že samostojno zastopajo organizacijo izven njenega sedeža.

Maribor — gradbeni

Mariborska podružnica ima v nedeljo, dne 9. februarja v svojih prostorih redni občni zbor. Tega občnega zbora se udeleži tudi predsednik zveze tov. Kralj, nakar članstvo že danes opozarjamo.

Nekateri člani se pritožujejo glede božičnice, češ da niso dobili daril. Vsemu članstvu javljamo, da je podružnica razdelila 102 darili ter je bilo s tem obdarovanih 272 oseb. Vse to smo storili s požrtvovalnostjo in ljubeznijo do sotrpinov. Vse to smo storili preko svoje dolžnosti in povsem protovoljno. Mislimo, da za takšno nesebično delo zaslužijo organizatorji te prireditve vso pohvalo ne pa grajanje.

Rogaška Slatina

V nedeljo, dne 26. t. m. se je vršil občni zbor naše podružnice. Udeležba je bila naravnost rekordna in želeli bi, da bi se vseh naših sestankov udeležili člani tako polnoštevilno. Marsikatero zadevo bi hitreje in temeljitejše rešili, ako bi nas članstvo vedno tako solidarno podprlo. Vsi se dobro zavedamo, kako močnega nasprotnika imamo in zato se moramo tudi zavedati, da proti tako močnemu nasprotniku moramo postaviti še močnejšo organizacijo. Naši uspehi v prejšnem letu res niso bili Bog ve kakšni, toda res je tudi, da brez organizacije bi tudi tega ne dosegli. Sicer pa so na občnem zboru to dejstvo vsi navzoči jasno izpričali.

Predsedstvo novega odbora tvorijo tov. Berk Anton kot predsednik, Žerak Marija, podpredsednica, Ogrizek Matilda tajnica in Ivanuš Hedvika, blagajničarka.

Do sedaj je vodila podružnico Marija Žerak in sploh so tvorile odbor same ženske. Na občnem zboru je pa predsednica izjavila, da vsake družine glava je mož in da zato mora biti mož glava tudi te družine. In tako je postal predsednik tovariš Berk.

V imenu centrale je govoril tov. **Bitežnik.**

Ribnica na Pohorju

V nedeljo, 26. t. m. se je vršil redni občni zbor naše skupine, ki pa je bil pravzaprav spremenjen v ustanovnega, ker je podružnica vsled čudnih razmer nekako spala in tako čakala, da z novo silo ob gotovem času stopi v življenje.

Na občnem zboru nas je bilo navzočih 40 delavcev, kateri smo vsi z priznanjem sprejeli govor zastopnika centrale tov. **Milharčiča.** Uvideli smo, da je edinole ZZD tista, ki ima bodočnost ker je zgrajena na pravih narodnih temeljih. Vse večje akcije v preteklem letu je vodila ZZD in ta gibanja tudi z uspehom za koristi delavstva izvedla.

Dolenja vas

Polagali smo račune našega dela v preteklem poslovnem letu na občnem zboru v nedeljo dne 26. t. m. O delu in akcijah ZZD nam je poročal delegat centrale tov. **Milharčič**, ki nam je v svojem navdušenem govoru dokazal, da si bomo priborili pravice le potom organizacije. To pa naše delavstvo že samo sprevidi, ker smo se organizirali vsi, kar nas je v našem okolišu. Priznati moramo, da smo imeli tudi uspehe, ki pa bi bili še večji, ako bi članstvo trdno skupaj, kot en mož gledalo samo na interese organizacije.

Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen stari odbor, kateri si je nadel nalogo, da bo v tekočem letu izvedel organizacijo podpornega fonda, za kar so dani vsi pogoji. Podružnico bomo tudi poživili z raznimi sestanki, predavanji itd. Ker je več delavcev zaposlenih v dve uri oddaljeni Glažuti, se je ustanovil za te delavce poseben pododsek, ki bo funkcioniral v sklopu z podružnico.

Kranj

V nedeljo ob 9. uri dopoldne se je vršil v Ljudskem domu občni zbor podružnice Kranj. Občni zbor so počastili s svojo navzočnostjo tudi gg. dr. Megušar, dr. Šilar, dr. Herfort in predsednik Delavske zbornice tov. Ham.

Iz poročil posameznih funkcionarjev smo razvideli, da je podružnica v preteklem letu prav lepo delovala, dasiravno dosedanji odbor ni bil popolnoma dorastel svojim nalogom. V imenu Centrale ZZD je podal svoje poročilo tov. **Jan**, ki je govoril navzočim o dolžnosti posameznika do organizacije kot celote, in ožigosal nergaštvo, ki se je ponekod naselilo tudi v naše vrste. Navzoči so njegova izvajanja toplo pozdravili in so izvolili nov odbor, ki ima vse možnosti, da bo delal za razširitev organizacije med vse delavstvo v Kranju. Obenem je bil sprejet sklep, da se pisarna ZZD prenese iz hotela Jelen v Ljudski dom.

Dne 16. febr. se bo vršil v Ljudskem domu velik shod tekstilnega delavstva, na katerem bo zastopnik centrale poročal o akciji in osnutku nove kolektivne pogodbe tekstilne stroke. Na shod že danes opozarjamo.

Žiri

Dne 19. januarja se je vršil lepo uspeli občni zbor naše podružnice. Na občnem zboru je bilo navzočih veliko število naših članov in prijateljev, ki so poslušali poročila odbornikov in so izrekli dosedanjemu odboru zahvalo za njegovo požrtvovalno delo, ki so ga izvršili v preteklem poslovnem letu.

Za tem je bil izvoljen nov odbor, ki je takoj prevzel svoje posle in je sestavljen tako, da ima vse predpogoje za uspešno delo ter bo kakor je po izvolitvi naglasil novi predsednik, delal z vso dušo za organizacijo in s tem za splošne delavske koristi. Občni zbor je tudi sprejel resolucijo za ukinitev SUZOR-ja in je isto poslal predsedniku in podpredsedniku vlade, ter socialnemu ministru.

Vuhred

Dne 2. II. 1941 se bo vršil v gostilni Zgerm v Vuhredu ob ½9 dop. občni zbor z volitvami novega odbora z govorom tov. Rozmana Petra ali katerega drugega funkcionarja iz centrale.

Podružnica ZZD Vuhred si otira pot skozi vse neprilike in ovire z vztrajnostjo. Vsak dan se bolj bližamo cilju, katerega smo si zaznamovali.

Prehranjevalni odbor Vuhred naj se malo bolj zanima za svoj program in dolžnosti. Minili so trije tedni odkar so nekateri dobili samo za prvi teden moke s tolažbo, da vsak teden separatno dobijo moko, da o soli in sladkorju niti govora ni. Svetovalo bi se tudi prehranjevalnemu odboru, da skupno s podružnico ZZD Vuhred sklenejo o dobavi in količini zaloge koruze za čez zimo, da ne bo potlej nepotrebnih nesoglasij.

Za dan 2. II. 41 se poziva vse članstvo, da se tega občnega zbora tudi sigurno in v obilnem številu uedeleži.

Ljubljana-splošna

Pod okriljem naše podružnice se je osnoval dramatski odsek, ki je v nedeljo z velikim uspehom gostoval na Ježici z igro »Svojeglavček«. Prireditev je zelo lepo uspela in zaslužijo naši igralci vso pohvalo za svojo požrtvovalnost.

Občni zbor na še podružnice se bo vršil v ponedeljek 10. febr. ob 6. uri zvečer v prostorih Centrale. Vabimo vse člane in prijatelje, da se občnega zbora sigurno in točno udeleže.

Laško

Preteklo nedeljo se je vršil tretji redni občni zbor naše podružnice, katerega se je udeležilo vse naše članstvo v polnem številu. Občni zbor je vodil naš agilni tovariš Kolšek, katerega jedrnate besede so napravile na navzoče globok vtis.

Soglasno je bil izvoljen nov odbor s tovarišem Mehle Petrom na čelu.

Poročil se je naš vrli tovariš Kolšek Ivan z gospodično Antonijo Knez. Mlademu paru želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Jesenice

V nedeljo je imelo jeseniško okrožje in podružnica svoj občni zbor. Štiri letnico enega in triletnico drugega smo praznovali. V Krekovo dvorano se je sešlo lepo število naših članov, ki so pokazali disciplino in odločno pripadnost k svoji organizaciji. Občni zbor je vodil **tov. Rajner**, ki je pozdravil navzočega duhovnega svetnika **g. župnika Kastelca**, zastopnike posameznih podružnic in centralnega zastopnika. Po načrtu se je začel dnevni red občnega zbora razvijati. Posamezna poročila so pokazala, veliko delo jeseniške podružnice in okrožja za interese svojega članstva pa tudi vsega jeseniškega delavstva. Pestro, načelno močno, in s konkretnimi dokazi podprto poročilo tov. predsednika je pokazalo vso organizatorično sposobnost te gorenjske postojanke, ki se je v brk vsem zasmehovanjem, ki jih je doživljala pred 4 leti ob svoji ustanovitvi razvila v vodilno delavsko organizacijo katere se delavstvo v čim večjem številu oklepa. Krepak je bil poziv. tov. predsednika na prisotne člane, ko je ugotavljal, da organizacija živi iz naše slovenske zemlje. Zato naj se Slovenski delavci zavedajo svoje dolžnosti napram narodu in naj položе vse svoje sile, da zraste slovenska družba pod okriljem ZZD edino v pravcu resnično narodnega pokreta.

Dolžnost članstva je, da se izoblikuje v zavedne strokovne delavce. Malomarnost, ki je brezno pregrehe mora izginiti iz slehernega srca in obraza vsakega delavca. Volja do dela in apostolat naše slovenske verne miselnosti morata biti tista pogonska sila, katera nikdar ne odneha. V naši organizaciji ne sme biti tuje navlake. Naš kruh mora biti pečen iz čistega žita. Pozval je delavstvo, da z besedo in dejanjem podpro organizacijo, da bo kot mogočno drevo raztezalo svoje veje v sleherno slovensko vas do srca vsakega delavca, ker ZZD edina vredna, ker je slovenska kat. stanovska organizacija v srcu in dejanju. Govor tov. predsednika je bil z odobravanjem sprejet. Za njim sta govorila še zastopnik centrale in duhovni svetnik župnik Kastelic.

Na tem občnem zboru se je izvolil tudi odbor, ki ga tvorijo sledeči tov.:

predsednik Rajner,
prvi podpredsednik, Ažman Franc,
drugi podpredsednik Novak Tomaž,
prvi tajnik, Remškar Janez,
drugi tajnik, Frelih Anton,
I. blagajnik Bergant Matevž,
II. blagajnik, Žerjav Jože,
III. blagajnik, Zajc Franc,
gospodar, Lukan Peter.

Odbor je bil soglasno sprejet kar kaže enotnost v mišljenju in delu. Občni zbor je bil nova potrditev kako mogočne korenine je pognala ZZD med slovenskim delavstvom kar je porok, da bo slovenski delavec Slovenec in katoličan ostal kar le more biti osnova pravega in uspešnega socialnega življenja.

ZIMSKA POMOČ NA JESENICAH

Socialni odsek mestne občine Jesenice prosi vse pridobitne kroge in delavstvo, da po svojih močeh prispevajo v fond zimske pomoči. V ta namen bodo razdeljene med delavstvo Kranjske industrijske družbe položnice z žigom za zimsko pomoč, katerih naj se delavstvo posluži in po svojih skromnih močeh prispeva, da ne bo nikogar, ki bi bil prisiljen k stradanju. Kdor ima veliko, naj da veliko, kdor ima malo, naj od tega malo da in tako pokaže, da razume bol in pomanjkanje svojega bližnjega.

Sv. Križ nad Jes.

Vabimo vse članstvo naše skupine na redni letni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 16. II. t. l. ob 10. uri dop. (po sv. maši) v ljudski šoli pri Sv. Križu.

Dnevni red je po točki 14. naših pravil.

Udeležba je za vse, ki so službe prosti, obvezna.

Vsi člani naj vsaj do občnega zbora poravnajo event. zaostalo članarino.

Po toč. 7. pravil naše del. organizacije preneha biti naš član, kdor je več kakor 2 meseca s članarino na dolgu še potem, ko je bil vsaj enkrat že opozorjen k plačilu. Po točki 4. pravilnika našega bolniškega podpornega fonda pa izgubi pravico do bolniške podpore za slučaj bolezni član, ki je 2 meseca v zaostanku s članarino. Zaostankarji kažejo pomanjkanje stanovske zavednosti, oškodujejo bolniški podporni fond in ubijajo lastno organizacijo, ki mora s članarino redno plačevati prispevek centrali in okrožju ter naročnino vsem članom za stanovski list.

V nedeljo dne 2. II. t. l. se vrši ob 6. uri zvečer, v šoli pri Sv. Križu skupna seja upravnega in nadzornega odbora naše podružnice.

Sevnica

Dne 26. januarja t. l. se je ob 9 dopoldne vršil v Slomškovem domu občni zbor naše podružnice. Udeležba je bila zelo zadovoljiva in razumevanje za delavsko vprašanje se je v polni meri pokazalo.

Predsednik tov. Leskovšek je z pozdravom otvoril občni zbor, na kar so sledila poročila funkcionarjev.

Izčrpno poročilo je podal tov. Obrč o celoletnem poslovanju naše podružnice. Blagajniško poročilo je podal tov. Zupan. Za gospodarja je poročal tov. Šeško Silvester. Po poročilu je nadzorni odbor predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Že itak dobro razpoloženje se je še povečalo, ker je med nas prihitel zastopnik centrale tov. **Stane Golob.** Delavci so njegova nad eno uro trajajoča izvajanja poslušali z velikim zanimanjem. Saj je njegovo predavanje bilo poučno, ker je pokazal delavske razmere okoli po svetu. Govornik je poudaril zanimanje papežev za delavstvo. Nato pa je orisal razna naša delavska gibanja in delavske organizacije ter je končno dokazal, da je prava delavska slovenska organizacija ZZD, ki si je postavila za geslo: Bog, stan, narod.

Po govoru, ki je žel splošno odobravanje, so sledile volitve novega upravnega ter nadzornega odbora.

Skoro soglasno je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik Leskovšek Martin, Sevnica.
podpredsednik Žveglič Matija, Boštanj,
tajnik Obrč Anton, Sevnica,
blagajnik Zupan Ivan, Sevnica,
pomožni blag. Ratej Jože, Sevnica,
gospodar Šeško Silvester, Sevnica.

Odbornika Perc Angela in Jenič Ivan, namestnika Iskra Angela in Trbovšek Franc. Nadzorni odbor Maček Anton, Arnič Jakob in Kozina Miha.

Po končanih volitvah so delavci šli na svoje domove v zavesti, da se bodo še bolje oklepali svoje organizacije.

Tržič

Pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe čevljarskih pomočnikov za sodni okraj Tržič, se bodo vršila dne 2. februarja t. l. ob 2 popoldan v prostorih kavarne Javornik v Tržiču. Zveza združenih delavcev, ki zastopa in vodi vso akcijo je pri Združenju obrtnikov dosegla, da bodo lahko prva pogajanja brez posredovanja oblasti ter bo tako vsa akcija ostala v znamenju priznanja, da je potrebna ureditev odnošajev med mojstrom in pomočnikom.

Posnemanje taktike, ki so jo od početka vodili v Kranju pri akciji čevljarskih pomočnikov v Tržiču odklanjamo ker ni prinesla pravega uspeha, razen to kar je delavstvo, ki je štrajkalo izgubilo na zaslužku.

Čevljarski pomočniki naj spoznajo, da je prišel čas, da enotno nastopijo za dosego svojih upravičenih zahtev ter s pozitivnim delom podprejo to akcijo.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Borba rudarjev TPD

V zvezi z zadnjim »prostovoljnim zvišanjem plač od strani TPD so se zbrali predstavniki vseh delavskih strokovnih organizacij na posvet, ki se je vršil dne 24. t. m. v Delavski zbornici. Na tem posvetu se je sklenilo, da so vse organizacije solidarne, da se zaprosi Rudarsko glavarstvo za uvedbo poravnalnega postopka. Delavska zbornica se je za stvar zavzela in je že zaprosila za uvedbo arhitraže. Upamo, da se bo končno vendarle našla podlaga za sporazum, s katerim bo tudi delavstvo zadovoljno.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Širši sestanek čevljarskih pomočnikov se bo vršil v nedeljo 2. februarja ob 7 zvečer v prostorih kavarne Javornik v Tržiču. Na sestanku, ki bo gotovo zanimiv, ker se bo vršil po pogajanjih, bodo poročali pomočniki, ki so bili izvoljeni na sestanku v Križah, da zastopajo svoje težnje. Zato so vsi čevljarski pomočniki vljudno vabljeni, da se polnoštevilno odzovejo ter ponovno lahko stavijo svoje pripombe, da bo čimprej dosežen sporazum.

Kdor se sestanka ne udeleži pač ne bo pokazal zavednosti, temveč le to, da ima druge namene kot pa koristiti svojemu stanu.

Soteska

Že dolgo se nismo oglasili v »Slov. delavcu«, vendar pa s tem ni rečeno, da naša podružinca ne bi delovala. V nedeljo 26. t. m. smo imeli članski sestanek, na katerem je poročal zastopnik centrale.

Ker živimo v težkih časih, je nujno potrebno, da smo v borbi za zboljšanje svojega položaja enotni, zato vabimo vse ostale tovariše, ki so nam dosedaj stali ob strani in nekako zviška gledali na našo organizacijo, da se nam čimprej pridružijo.

Straža

Marsikomu se je že zdelo, da je naša podružnica že popolnoma zaspala in, da se nikoli ne bo več vzbudila k življenju. Da pa temu ni tako in, da hočemo še vnaprej delovati, se je pokazalo na sestanku 26. t. m. v Zadružnem domu, katerega se je udeležilo precejšnje število delavstva iz vse tukajšnje okolice, na katerem je poročal tudi zastopnik centrale tov. **Horvat** iz Ljubljane. Izvoljen je bil odbor, ki si je nadel za svojo prvo nalogo, da vse delavstvo v naši okolici strne okrog našega programa in tako gremo enotni v borbo za zboljšanje svojega položaja.

Zg. Šiška

Redni mesečni sestanek bo v nedeljo, 2. februarja v naših novih prostorih. Sestanek se bo pričel točno ob 9. uri dopoldne. Referiral bo na sestanku o zelo aktualnem in važnem vprašanju zastopnik centrale. Udeležba vsakega člana je nujna. Vabljeni tudi vsi simpatizerji in somišljeniki.

Trbovlje

Občni zbor »Zveze združenih delavcev« se vrši v nedeljo dne 2. februarja 1941 ob 4. uri popoldne v Društvenem domu v Trbovljah.

Udeležba na letnem občnem zboru strokovne organizacije je merilo zavednosti in strokovne morale članstva. Vsak član, ki hoče izboljšanje delavskega položaja in ki se hoče seznaniti z delom in uspehi preteklega leta, naj se občnega zbora gotovo udeleži. Poročalo se bo o vseh akcijah, ki jih je izvršil odbor oziroma organizacija za izboljšanje našega rudarskega položaja.

Živimo v času, ko točke iz našega programa postajajo stvarnost, ki terja od nas članov ZZD železno disciplino, da bomo v bodoči preureditvi družabnega reda, ki je na vidiku pripravili in izvojevali delavskemu stanu tisto mesto v družbi, ki mu kot eno od najštevilnejših stanov po vsej pravici pripada.

Širša seja rudarskega strokovnega odbora ZZD v Trbovljah dne 19. I. 1941.

Navzoči so bili zastopniki iz Velenja, Senovega, Zabukovce in Trbovlja.

Sejo otvori in vodi predsednik strokovnega odbora, povzdravi navzoče, ugotovi sklepčnost ter napove dnevni red:

1. Poročila ožjega odbora
2. Poročila zastopnikov skupin
3. Pretres mezdnega gibanja
4. Predlogi
5. Slučajnosti.

Iz poročila ožjega odbora je bilo razvidno, da se je odbor temeljito bavil in pripravil na mezdno gibanje in pogajanja s TPD, ki pa žal niso uspela.

Poročila zastopnikov skupin so bila razveseljiva v porastu članstva posameznih skupin, in zanimiva o delovanju istih na teritorijih. Iz omenjenih poročil se jasno vidi, kako potrebno je bilo ustanoviti rudarsko strokovno zvezo, da tako združeni in iz več krajev zastopani enotno pretresamo in rešujemo rudarska vprašanja, ustvarjamo, ter pripravljamo rudarskemu delavstvu boljšo bodočnost.

V pretresu mezdnega gibanja s TPD se ugotovi, da s tem ko je Trboveljska diktirala nove mezde za rudarsko delavstvo še ni izgovorjena zadnja beseda, in bo treba zaslišati ter se pogovoriti z zastopniki delavstva in tako v duhu skupnega dela urediti plače rudarjem, katere bodo odgovarjale stvarnemu porastu cen življenjskim potrebščinam.

Sledili so predlogi, med njimi taki, ki zahtevajo nujne rešitve. Med najvažnejšimi je gotovo predlog o upokojenih, h katerim se bomo še povrnili.

Pri slučajnostih se je podrobno razpravljalo o prehrani rudarskega delavstva in se je izdelal tozadevni predlog za na merodajna mesta.

Grosuplje

Dne 26. t. m. se je vršil v prostorih gostilne g. J. Goršič zelo dobro obiskan sestanek delavstva Motvoza in platna v Grosupljem, katerega se je udeležilo nad 60 članov in članic.

Centrala nam je ustregla in poslala na sestanek zastopnika centrale tukajšnjega rojaka tov. **Kralja.** Sestanek je izzvenel v enem samem enotnem klicu do edine delavske organizacije ZZD.

V svojem prepričevalnem nastopu je tov. Kralj v jedrnatih besedah orisal splošen položaj vsega slovenskega delavstva in v splošnem osvojil še vse ostale mlačneže, ki so dosedaj ostali ob strani.

Discipliniran in enoten nastop vsega delavstva brez razlike mišljenja je pokazal, da se Grosupeljsko delavstvo pripravlja, da samo potom ZZD reši najbolj nujna vprašanja, ki tarejo delavstvo motvoza.

Številna opozicija je po burni debati zastopnika centrale tov. Kralja mogla pripoznati, da je v zadnjem času edino ZZD sposobna rešiti najtežji probleme, ki tarejo ne samo Grosupeljsko, temveč vse slovensko delavstvo.

Članstvo je z ozirom na izjave zastopnikov izredno zadovoljno, ker je potek sestanka pokazal dobro večino delavstva v bodoče nastopati služno za svoje teptane pravice.

Centrali in njenemu zastopniku se delavstvo najlepše zahvaljuje s prošnjo, da bi se še večkrat sešli na sestankih, da bi delavstvo spoznalo pot, pot do lepše in srečnejše bodočnosti.

Majšperk

Spodaj imenovani se Centrali ZZD najlepše zahvaljujemo za njeno vnemo, da nam je izposlovala pripadajoče nam podpore.

Kobola Viktor, din 154; Mohorko Alojz, din 230; Mohorko Janez, din 190; Planinc Leopold, din 190; Korošec Matevž, din 200; Verdenik Franc, din 220; Jazbec Vincenc, din 200; Selinšek Janez, din 154; Hainšek Franc, din 154; Topolovec Angela, din 154; Rampre Liza, din 154.

Naša mlada podružnica je dokazala, da je v stanju boriti se za pravice našega delavstva. Vodili smo težak boj z »vojskovodji« naše tovarne in smo jih končno vendarle ugnali. Potrebno pa je tudi da nam naše članstvo zvesto stoji ob strani s svojo stanovsko zavednostjo in se ne da plašiti od nikogar. Predvsem apeliramo na vse naše tovariše in tovarišice, da povsod pokažejo svojo zavednost, redno plačujejo svojo članarino in redno prihajajo na sestanke, ker naša organizacija ne more trpeti, da bi delavci zdaj pristopali pa zopet po mili volji odstopali, kakor se komu zljubi. Kdor je enkrat pristopil, ta tudi naj ostane v organizacjii in plača svojo članarino, kajti takim, ki omahujejo, tudi organizacija ne bo nudila svoje pomoči, kadar jo bodo ti potrebovali.

Delo viničarske zveze

LJUTOMER

Podružnica SZV-ZZD vabi vse viničarje na redni občni zbor, ki se vrši dne 9. februarja ob 9 uri v Viničarskem domu z običajnim dnevnim redom. Na občnem zboru govori zastopnik zveze tov. **Košnik Joža** o važnih akcijah organizacije. Vabimo vse viničarje, kakor ostalo delavstvo iz ljutomerske okolice, da se v obilnem številu udeleže občnega zbora. — Vabi odbor.

MLADINSKI ODSEK SZV

Dne 25. t. m. se je vršil ustanovni sestanek viničarske mladine iz Ljutomerske okolice. Govoril je tov. **Košnik Joža** o pomenu mladinske organizacije temelječe na krščanskih načelih, za vzgojo delavske mladine za bodočo družbo. Izvolil se je naslednji odbor: Predsednik Rozman Rudolf, podpredsednik: Čeh Slavko, tajnik: Tapličar Janko, blagajnik: Horvat Janez, knjižničarka: Rozman Marija, idejni vodja: Husjak Martin. Določili so se redni tedenski sestanki vsako soboto večer ob 6. uri v Viničarskem domu. Vabimo mladino, da se sestankov v obilnem številu udeležuje.

VINIČARSKA KNJIŽNICA

Zveza viničarjev je ustanovila svojo lastno knjižnico, za kar je bila nujna potreba. Knjižnica obsega lepo število knjig, zabavnih, poučnih in strokovnih, ter se bo obseg knjig s pomočjo knjižnice Delavske zbornice v Mariboru še povečal. Delavstvo in viničarje iz ljutomerske okolice vabimo, da se knjižnice prav pridno poslužujejo. Vpisnina znaša 2 din, izposojevalnina po 50 par od knjige. Knjižnica je odprta vsako nedeljo do 11. ure dop.

POLJEDELSKI DELAVCI

V nedeljo dne 16. jan. se vrši na Cvenu pri Ljutomeru ustanovni sestanek poljedelskega delavstva. Govori tov. **Košnik Joža,** ter se bo ustanovil poseben poljedelski odsek pri zvezi viničarjev. Naše zahteve so: minimalne mezde, socijalno zavarovanje poljedelskega delavstva. Vabimo delavstvo k soudeležbi.

VAŽNO ZA VSE VINIČARJE

Z razpisom kr. banske uprave se vrši v času od 1. marca do 30. nov. 1941 na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli p. Slatina Radenci, devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V ta tečaj bodo sprejeti dobro razviti mladeniči v starosti od 16 let naprej. Prednost pri sprejemu imajo sinovi viničarjev in malih kmečkih posestnikov. Pouk v tečaju je teoretičen in praktičen. Gojenci imajo na zavodu brezplačno stanovanje in hrano. — Lastnoročno pisane prošnje je poslati čimprej na upravo tega zavoda, ter biti kolkovane z banovinskim kolekom za 10 din. Prošnji je priložiti: 1) krstni list, 2) zadnje šolsko spričevalo, 3) zdravniško spričevalo, 4) nravstveno spričevalo in 5) izjavo staršev ali varuha, da dovoljuje prosilcu obisk tega tečaja in da bodo krili vse zaradi poškodbe nastale škode kakor tudi stroške prehrane, ako bi prosilec zapustil tečaj brez tehtnega vzroka. Priloga pod 5) se mora kolkovati s kolkom za 4 din. Pridni in ubožni učenci dobijo za nakup učil podpore.

Pozivamo vse viničarje, da se poslužijo ugodne prilike, ter dajo svojo mladino na tem zavodu strokovno izobraziti. Načelstvo SZV-ZZD, Ljutomer.

Javornik - Koroška Bela

V nedeljo, dne 2. februarja se vrši ob 9. uri dop. v dvorani cerkvene hiše na Kor. Beli 1. redni letni občni zbor.

Za članstvo udeležba obvezna.

Po občnem zboru se vrši filmsko predavanje, »Združeni delavci v vrste stopimo«.

Vabljeni tudi naši somišljeniki in prijatelji.

Preska

Našemu članstvu sporočamo, da se vrši naš redni letni občni zbor dne 9. februarja 1941 ob pol 8 uri zjutraj v Društvenem domu v Preski s sledečim dnevnim redom:

1. Poročila predsednika.
2. Govor zastopnika centrale tov. Piriha.
3. Poročila tajnika.
4. Poročilo blagajnika.
5. Poročilo nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabimo vse prijatelje našega pokreta in vse članstvo, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže.

Celje

Sestanek splošne skupine ZZD Celje se vrši v nedeljo dne 9. februarja 1941 ob 9. uri dopoldne v društvenih prostorih v Delavski zbornici, Razlagova 5. Ker ne bo posebnih vabil, se prosi vse člane za sigurno in točno udeležbo, kar na to objavo sestanka.

Redni letni občni zbor Splošne skupine ZZD v Celju se bo vršil v nedeljo dne 2. marca 1941 ob pol deveti uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice. Za občni zbor bodo dostavljena še posebna vabila vsem članom z določenim dnevni mredom. Vendar že danes prosimo, da si člani rezervirajo ta dan za udeležbo na občnem zboru, ki bo izredne važnosti za vse odseke te edinice.

Odsek čevljarskih pomočnikov ZZD v Celju beleži prve poravnave po uveljavljenju kolektivne pogodbe. Podrobnosti, ki bodo zanimale vsakega člana, bodo objasnjene na sestanku 9. II. 1941.

V podjetju Celjske opekarne se kar ne morejo privaditi na predpise minimalnih mezd in dajatev po § 219 in 221 ob. zakona.

Delavci, zaposleni pri kopanju zemlje bi morali dobiti po din 5.50 na uro, dobijo pa 4.75. Tu je bilo v letu 1940 več intervencij glede doplačila minimalnih mezd. Pač pa je podjetje postavilo posebnega bolniškega kontrolorja, ki naj ugotavlja za podjetje, če delavec **doma leži ali dela.** V enem slučaju so v pisarni zahtevali od delavca, da mu zdravnik napiše na potrdilo po § 219 ob. zakona tudi **diagnozo bolezni.** Tu bo potreba, da se delavci trdno sklenejo v obrambo svojih zakonitih pravic.

Inspekcijo dela pa naprošamo, da posveti svojo pozornost okrog teh in takih celjskih obratov, da se bodo v bodoče predpisi socialne zakonodaje točno izvajali. Vemo, da ima inspekcija dela v Ljubljani premalo osobja in da spričo izrednih razmer res težko zmaguje svoje delo, toda v Celju je toliko krivic, da jih delavci težko prenašamo. Od danes naprej bomo podjetja, ki ne bodo izvajala socialne zakonodaje vedno imenoma navajali.

Stražišče

Pred nedavnim časom smo že na tem mestu pisali, da se bo pri nas v Stražišču ustanovila podružnica ZZD.

Pripravljalni odbor je vse pripravil in te dni tudi dobil potrjena vložena pravila.

Na podlagi tega se bo v nedeljo 2. II. na Svečnico ob 9. uri dopoldne v Šmartinskem domu vršil ustanovni občni zbor naše težko pričakovane podružnice.

Na občni zbor smo tudi povabili našo centralo, zato prosimo članstvo, da se ustanovnega občnega zbora zanesljivo udeleži

Dolžnosti in dela je veliko, zato je treba tudi veliko članstva, ki bo prevzelo to delo in ispolnjevalo te dolžnosti.

Ker gre delavstvo organizirano v naši strokovni organizaciji Zvezi združenih delavcev boljšim časom nasproti bo naš občni zbor prav gotovo privabil in sprejel mnogo novih članov iz naše občine.

Vabljeni vsi delavci!!!

Svet v frontah

Angleži so zasedli mesto Tobruk, ki leži že 150 km daleč od začetne točke svoje ofenzive v Libiji. Danes pa so že 180 km dalje in oblegajo že mesto Derno. Skupno število ujetih Italijanov dosega 100.000 mož, med njimi 15 generalov in en admiral. Listi pišejo, da je italijanska armada v Libiji v glavnem premagana. Istočasno pa Angleži prodirajo na treh točkah, na severu v Eritrejo, kjer so prišli že 180 km globoko, v sredini v Abesinijo, kjer je bivši abesinski cesar Hajle Selasi že odletel v svoje nekdanje cesarstvo ter prevzel vodstvo nad abesinsko četniško vojsko, ki deluje že 200 km globoko v notranjosti Abesinije, ter na jugu, kjer so Angleži nasprotnika že potisnili iz Kenije nazaj za abesinsko mejo.

Na angleško-nemškem bojišču je bilo samo nekaj manjših obojestranskih poletov nad nasprotnikovo ozemlje. Na tem bojišču prevladuje vtis, da stojimo tik pred glavnim nemškim napadom na Anglijo.

Na albanskem bojišču so Italijani več ali manj ustavili napredovanje Grkov in pravijo poročila, da se bo v kratkem začela italijanska protiofenziva.

Na političnem področju stoji v ospredju legionarski upor v Romuniji. Legionarji Železne garde, nahujskani od tujih elementov, so se hoteli iznebiti generala Antonesca ter uvesti svojo strahovlado. Tri dni je trajal upor in so ga mogli v glavnem zatreti le zato, ker romunska vojska ni potegnila z uporniki. Boji so bili ponekod hudi. V Bukarešti je bila na ulicah prava bitka. Judovski predeli mesta so opustošeni. General Antonescu je po zadnjih obvestilih dobil spet položaj v svoje roke in kolikor toliko vzpostavil red. Nemške čete, ki so v Romuniji, se v meščansko vojno niso vmešavale.

Ameriško stališče do evropske vojne postaja vedno bolj jasno. Po izjavah, ki so jih ta teden dali celo Roseveltovi naprotniki, bi sodili, da je vsa ameriška javnost za najbolj tesno sodelovanje z Anglijo. Amerika, tako pišejo listi velesil osišča, ni več nevtralna. Stvarno je že v vojni na strani Anglije. V tej zvezi je zanimivo, da je prišel na Balkan posebni Rooseveltov zastopnik, da prouči položaj. Neki drugi Rooseveltov zaupnik bo šel na Kitajsko. Rooseveltov protikandidat sam pa je prišel na obisk v Anglijo.

V Franciji se položaj počasi razvija. V preteklem tednu so bile objavljene izjave, da je Francija voljna lojalno sodelovati z Nemčijo, vendar pa da o kakšnem odstopanju sredozemskih pristanišč ali celo vojnega brodovja ne more biti govora.

Pretekli teden je bil tudi za nas pomemben. Slavili smo črtrto obletnico pakta o večnem prijateljstvu z Bolgarijo, medtem ko je madžarski ministrski predsednik predložil parlamentu v odobritev pakt o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Madžarsko ter pri tej priložnosti izrekel zelo razveseljive besede o miru v Podonavju.

List izdaja konzorcij: Jonke Jože, Ljubljana. — Urejuje: Križman Andrej, Ljubljana — Za uredništvo: Pirih Milko, Ljubljana. — Za Misij. tisk.: A. Trontelj, Groblje.